

ne bo imel one zavednosti, da bi trenutne male dobičke ali ugodnosti zapostavljal končnim uspehom združništva, ne bo imel one moči, da bi v težkih časih — tudi v združništvu, kakor pri vseh človeških ustanovah lahko nastopijo težki časi — vstrajal in s podvojeno silo se trudil, da čimprej privede zadrugo na pravo pot. Iz mladine, katera posedla večinoma po krčmah, se rekrutirajo oni nesrečneži, ki se teden za tednom udeležujejo raznih pobojev, ki so zahtevali že človeške žrtve. Mi našo mladino že več kot 30 let združujemo v mladinskih društvih, izobraževalnih društvih itd. in vemo, da mladina, ki je našim klicem sledila in prosti čas uporablja za svojo izobrazbo, nima zveze z raznimi nesrečnimi slučajji, katere liberalni listi opisujejo kot sadove »klerikalne« vzgoje. Namen letošnjih mladinskih dnevo je našo mladinsko organizacijo poživeti, dati ji novega poleta, mladini zopet pokazati veliko delo, katero jo čaka, ko bo zavzela mesta svojih staršev, ko bo postala samostojna.

Svetovna vojska in prva leta po vojni, ko se je lahko prišlo do denarja, so marsikoga privedle do tega, da je živel preko svojih razmer, da je več trošil, kakor je bilo potrebno, da ni mislil na varčevanje, ne na zboljšanje svojih pridobitnih razmer. Nastala gospodarska kriza je pa mnogim odprla oči, je pripomogla k iztreznjenju, je pokazala pot k solidnemu delu in zaslužku, zato smatramo kot svojo dolžnost, da mladini, katera bo prav kmalu zavzela mesta svojih staršev, jasno in glasno zakličemo:

Ne v krčmo, temveč v zadrugo!

Vlad. Pušenjak.

Posl. Stefan Falež:

Spomini moža na mladeniško gibanje pred svetovno vojsko.

Mladinski dnevi! Kako lepe spomine vzbujate marsikateremu zdaj že zrelemu možu, v težke vsakdanje skrbi zakopanemu, ki se bori dan na dan za svoj obstanek. Skrb in trpljenje nam orjeta prave brazde na nekdanjem gladkem obrazu. Skrb za svoje nam dostikrat ne da zatisniti trudnih oči. Človeku se zdi, da ga tišči nevidna roka za tilnik in ga sili, da vleče in vleče kakor vleče živinče plug pred oračem. Človek si zaželi počitka, odmora, da se odpočije, da si izravna svoj od dela upognjeni hrbet. Želi, da bi zamogel vsaj za trenutek odložiti moreče skrbi.

Mladinski dnevi! Tudi nam se zdi, da se ob spominu na vas nekako poživimo, pomladimo. Spominjate nas one lepe dobe, ko smo bili tudi mi mladi, brezskrbni, a polni mladinskega navdušenja za lepo, dobro in pošteno. S ponosom se spominjamo tistih krasnih nepozabnih manifestacij naše mladine po celi naši domovini. Tam smo se zbirali in navduševali fantje iz vseh krajev naše lepe domovine. To niso bili več navadni shodi, bili so to tabori, kjer so se zbirali sami mladi, krepki in navdušeni mladeniči, pripravljeni vse žrtvovati za svoj dom in svoje svetinje. Omenim naj samo na primer prvi večji mladeniški shod leta 1906 na Brezjah na Gorenjskem, potem na Slajerskem v Slivnici pri Mariboru, na Ptujski gori, Petrovčah, Sv. Jurju ob juž. žel., na šentpeterski gori pod Mariborom itd. Kdo izmed takratnih udeležencev se ne spominja z veseljem tistih krasnih dnevo, ko smo si grelji svoja srca ob velikanskem ognju narodnega navdušenja ter

ga raznašali v zadnji kotichek naše domovine. Kdo se ne spominja rad navdušenih govorov naših organizatorjev dr. Korošca, Gomilšeka, dr. Hohnjeca, Zebota i. dr. Pa tudi preprosti kmetski fantje so niso dali. Nastopali so s početka sicer malo boječe nesigurno, a potem vedno bolj korajžno in samozavestno.

Brezdvomno se imamo ravno temu mladeniškem gibanju zahvaliti, da nas mogočen val germanizacije tistih dni ni utopil in odnesel. Kdo ne ve s kako besnostjo so se zaganjali ravno ob tem času Nemci ob nas ter hoteli s pomočjo Südmärke in Schulvereina potujčiti in zaslužniti, ker so čutili, da se hočemo njihove nadvlade rešiti. Mi se nismo ustrašili ne preganjanja, ne zapostavljanja in zaničevanja, ampak izzivajoče smo jim klicali: »Mi vstajamo, a vas je strah.« Mladeniškemu pokretu zadnjih 20 let se imamo tudi zahvaliti za velikanski napredek našega naroda v narodnem kakor v gospodarskem oziru. Mladeniči, katere je potegnil val mladeniškega gibanja v svojo sredino, so postali z malimi izjemami vsi vzorni gospodarji, ugledni in spoštovani člani javnih korporacij, občinski predstojniki, svetovalci in odborniki, delavni in požrtvovalni člani posojilnic, zadrug in društev in zavzemajo povsod vodilna mesta ter na ta način neumorno delajo za občni blagor našega ljudstva. Glejte, take može so nam vzgojili mladeniški dnevi! Seveda niso postali to kar mahoma, v enem dnevu. Bilo je treba še mnogo dela in truda v Mladenških zvezah, Orlu ali v Izobraževalnih društvih, treba je bilo mnogo predavanja, pouka in mnogo čitati. Odreči so se morali marsikateri udobnosti, družbi in fantovski razvadi ter se žrtvovati društvu in se podvreči disciplini. Premagali so vse težkoče, a po zmagi so postali tembolj ponosni in sami s seboj zadovoljni.

Naše društveno življenje pa ni bilo morda brez zabave in veselja, nasprotno, ravno v naših društvih je bilo kaj veselo in živahno življenje, držali smo se pregovora: Veselega človeka ljubi Bog, pa ne kiselce, ki se drži za jok; ter poleg izobrazbe gojili tudi lepo narodno in cerkveno petje, tamburanje, telovadbo, zlasti smo se še posvetili gledališkimi igram. Z gledališkimi igrami je s početka bilo sicer mnogo težkoč, ker ni bilo ne primernih prostorov, ne odrov, ne kulis, a vstrajnost in požrtvovalnost je zmagala vse ovire in zdaj najdete na deželi z vsem potrebnim opremljene Društvene domove, ki delajo čast celemu kraju. Največ se je gotovo žrtvovala naša duhovščina, ki je z nedosegljivo požrtvovalnostjo delala za razvoj teh društev in naj jo nasprotniki še tako napadajo in obrekujejo, njenih zaslug ne bodo mogli nikdar izbrisati, ker so vpisane v srca ljudstva, za katero je delala.

Vsak dober oče in vsaka poštena mati si želi, da bosta sin ali hčer pridna. Bojita se, da zajde deca na napačno pot, v slabo družbo. Kam ž njimi? Kako jih ohraniti nepokvarjene? Zaupajte jih mladinskim organizacijam. Tje lahko svoje otroke z mirnim srcem pošiljate, tam si bodo pridobili marsikaj koristnega za poznejše življenje, se utrdili v dobrem in poštenem kršč. življenju, ter vam prihranili marsikatero bridko uro, katero bi vam sicer pripravili. Ne recite, otrok naj bo doma, pa je najbolj na varnem. To bi bilo sicer res, ko bi bilo mogoče otroka vedno doma držati, kar pa ni mogoče. Če otroka ne boste uvedli v dobro, pošteno družbo, bodite uverjeni, da si bosta fant ali dekle našla drugo družbo, ki ne bo ne vam pa tudi ne otrokom v srečo in čast.

Svetovna vojska nam ni samo gospodarsko nezmerno škodovala, ampak je pustila tudi z ozirom na našo mladino zelo žalostne posledice. Povsod se pozna, da je par let pri mladini manjkalo odločne očetove roke in da se matere, ker so morale gospodarje v gospodarstvu nadomestovati, imele premalo časa, da nadzorju je otroke, ki so vsled tega mnogi zašli na kriva pota.

Mladinski dnevi 9. in 10. ter 23. in 24. avgusta imajo zelo hvalevreden namen, mladinsko gibanje na Slajerskem zopet poživiti in v pravi tir spraviti, a se vsa dobra mladina zopet zbere ter se navduši za smotreno in požrtvovalno delo v društvih, da se v dobrem utrdi in navzame novega poguma za bodoče delo in boje, ki nas še čakajo na poti do uresničenja cilja, ki smo si ga postavili in le dobro vzgojena, poštena in idealna mladina nam daje upanje, da bo našemu ljubemu, dozdaj vedno zapostavljenemu narodu zasijala boljša in srečnejša bodočnost.

Ob desetletnici vojne.

Te dni je obletnica in sicer deseta začetka svetovne vojne, ki je preplavila Evropo s krvjo ter v par letih uničila, kar je človeštvo skozi dolgo dobo ustvarilo. — Svetovna vojna je bila najstrašnejši zločin nad človeštvom in rane, ki jih je vsekala, še dolgo ne bodo zaceljene. Za to imamo malo upanja, ker se še vedno uganja ista politika, ki je zakrivila strašno človeško klanje ter je uničila poleg milijonov človeških življenj tudi neprecenljive dobrine in pridobitve človeškega dela in kulture.

Dobra štiri leta je divjala strahovita vojna in ko je bil konec, je preostali svet pri vseh svojih nadlogah in žrtvah olajšano in zaupljivo vskliknil: Hvala Bogu konec in nikdar več! Te nade se pa niso uresničile in sicer radi tega, ker so povzročitelji vojne izšli iz nje živi in ravnotako strastni, ko so bili poprej. Deset let že imamo od začetka vojne in skoraj šest let od njenega konca in v tej dobi imamo žalostne izkušnje in pa prilike opazovati, kako se povzročitelji strašnega vojnega zločina šopirijo naprej in kako se povečujejo ter udeležujejo med svetovnim klanjem razvnete strasti in navade. Najhujši militaristi so danes tisti, ki vojnih grozot niso okusili na svoji koži in ki so ob potokih človeške krvi spravljali celo velike dobičke. Po večini držav imamo danes silno razvnete nacionaliste in fašiste, ki se igrajo vojake ter kažejo svoje junaštvo v nasilju nad mirnimi in neoboroženimi sodržavljani.

Sploh pa jadra politika Evrope novi vojni nasproti. Sporne točke, ki so pred deset leti povzročile vojno, so se od tega časa desetero pomnožile in vsak dan se lahko po slučaju — po kakem atentatu, prekoračenju mej itd. vnovič razneli vojna, ki bo še to, kar je ostalo, spremenila v pokopališče in razvaline. Evropska politika se pripravlja še na strašnejšo vojno kot je bila prejšnja. Misli in pripravlja se na vojno, ki bi se godila v zraku ter bi pokončevala daleč za bojnimi črtami vse vasi in mesta, ženske in otroke in bi tako eden narod ubijal drugega. V novi vojni bi se iztrebili celi narodi in to kar bi ostalo, bi tudi bilo ranjeno na smrt. Nova vojna bi pomenila konec Evrope, njenega gospodarstva in njene kulture in drugi svetovni deli bi prišli na njeno mesto.

Strasti, ki so vojno začele in vodile, se še vedno ne morejo umiriti, ampak so se prenesle v polnem obsegu

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

18

Ko pa se je drugo jutro Kulonga prebudil, ni bilo več ne loka ne pušic.

Ujezilo ga je in prestrašilo. Pa huje se je ujezil ko prestrašil.

Preiskal je tla pod drevesom in preiskal je drevo pod ležiščem in nad njim, — pa nikjer ni bilo sledu o loku ne o pušicah ne o nočnem tatu.

Kulongo je stresla groza.

Svojo sulico je zagnal v Kalo in je ni imel časa pobrati, sedaj pa mu je izginil še lok s pušicami —. Brez orožja je bil, le nož je še imel.

Edina rešitev zanj je bila, da se brž pobere domov, kakor hitro ga noge nesejo.

Z naglimi koraki je pohitel po stezi. Vedel je, da nima več daleč.

Nekaj korakov v stran pa se je iz gostega vejevja pokazal Trzan in se tiho spustil za njim.

Lok in puščico je varno skrnil visoko v vrhu orjaškega drevesa, blizu pri tleh mu je z nožem odluščil košček skorje, gori v vrhu pa je nalomil vejo. Tako si je Trzan po džungli zaznamoval pota in zapomnil skrivališča, kjer je imel svoje zaloge.

Dohitel je Kulongo, skoraj nad njegovo glavo je bil. Vrv je držal zvito v desnici, pripravljen je bil, da jo vrže svojemu plenu na vrat.

Prej pa je še hotel zvedeti, kam potuje črni človek.

Ni mu bilo treba več dolgo čakati.

V temni džungli se je zasvetilo, gozd se je zredčil, še par skokov in bila sta na robu džungle.

Zavzet je gledal Trzan novi prizor, — naselbino črncev Mbongovega rodu.

V ospredju je ležala vas s številnimi, čedno oblikovanimi kočami, obdana s plotom. Onstran plota so bila polja in travniki.

Pa ni imel mnogo časa za opazovanje. Naglo je moral delati, sicer mu uide plen.

Kulonga je stopil iz temne sence pragozda. Še trenutek, pa bo prepozno.

Toda misel in dejanje sta si pri Trzanu sledila naglo ko blisk.

Dolga, tenka, pa močno spletena vrv je siknila iz vejevja mogočnega drevesa prav na robu džungle, za drobce sekunde je visela zanka nad glavo črnčev — in legla mu je krog vratu.

Tako naglo je potegnil Trzan vrv k sebi in zadržnil zanko krog vratu svoji žrtvi, da se je Kulongi zadušil njegov prestrašeni klic v grlu.

Trzan je ovil vrv krog debla, se uprl ob vejo ter napel mišice, da bi potegnil svoj plen v drevo in ga varno obesil.

V tistem hipu pa se je zgenilo v njegovem srcu novo, neznano, čudno čustvo —.

Oči so obvisle Trzanu na črnem človeku, ki je krčil telo in lovil sapo. Še trenutek, pa bo mrtev —.

Trzan je spustil vrv, planil z drevesa, skočil k svoji žrtvi, oddrgnil zanko, si spet omotal vrv krog ramena in izginil nazaj v gosto vejevje —.

X.

Trzan obišče naselbino črncev.

Kaj mu je prišlo?

Trzan nikakor ni bil človek, ki bi se vdajal mehkim čustvom. O usmiljenju, o prizanesljivosti, o ljubezni do bližnjega in o drugih takih rečeh tistikrat še ni ve-

del ničesar. Džungla ne pozna čustev. Zanj za zob, oko za oko, življenje za življenje, to je njeno načelo. Ubitj, da si dobiš hrane, ubij, da si rešiš življenje, to je njena železna postava.

In te postave je življenje naučilo tudi Trzana.

Kot potomec mesojedov je hlepel po mesu. Zato je ubijal živali. Prijatelj ni imel v džungli, razen Tantor, slona, in par tovarišev v Kršakovem rodu. Vsi drugi prebivalci džungle so bili njegovi kruti sovražniki. In ubil jih je, da si je rešil življenje.

Le eno dobto lastnost je imel pri tem, pa tudi te se je naučil v džungli. Ni ubijal brez potrebe, ni ubijal za zabavo —. Ni se videl katerega svojih tovarišev, tudi ne Sabore ali katerekoli druge krvoločne roparice, da bi bila ubijala brez potrebe. Tudi Trzan tega nikdar ni storil.

Po zakonih džungle je bil črnc njegov sovražnik. Če bi se srečala, bi ga črnc ubil. Poslal bi vanj svoje tenke, smrtonosne vejice.

In da reši sebe, ga je moral ubiti. Dolgo je čakal na ugodno priliko. Ves dan ga je zasledoval, zanko mu je vrgel krog vratu. Potegniti ga je hotel na vejo in mu zasadiť nož v prsi —.

Pa ni storil tega.

V trenutku ko se je sovražniku zadržnila vrv okoli vratu, je izpregovoril v njegovem srcu glas, nov, nepoznan glas, ki ga še nikdar ni čul.

Ne ubijaj —!

Bral je v svojih knjigah o ljudeh. Črnc je bil človek, videl ga je na sliki. In on sam je bil tudi človek. Prvikrat v življenju je videl bitje, ki je bilo njegovega rodu, njemu podobno v vsem, izvzemši barvo.

Ali ljudje ubijajo drug drugega —?

Žal da tega ni vedel. Le to je zvedel iz knjig, da žive skupno v »hišah«.

v notranjo in zunanjo politiko večine evropskih držav. Po mirovni pogodbi določeni mir ni pravi mir, ampak samo mir orožja ali »oboroženi mir« in cela Evropa je že vsled tega brez miru, ker so od strahovitega klanja preostale in na novo nastale države razdeljene na zmagovalce in na premagance ter se vsled vpliva militaristov na vodilnih državah nočejo spomniti, da so v kulturnem, gospodarskem in še v drugih ozirih premagane in oškodovane vse brez razlike, ena bolj kot druga in da se bi morala najti skupna in složna pot za Evropo posebej in za človeštvo sploh v pravcu in cilju obnove in ozdravljenja.

Ta pot se ne najde radi tega, ker je vse polno vojnih zločincev še danes na vodilnih mestih v evropskih državah. Tem politikom je vojna običajno sredstvo za dosego raznih ciljev in ker v vojni ničesar ne izgubijo na svojem življenju in premoženju, se tudi ne mislijo odreči vojne politike. V duhu te politike so se, kakor že rečeno, evropske države razdelile na zmagovalce in premagance in ta razdelitev gre celo tako daleč, da se v nekaterih državah z več narodi po brezvestnih in protiljudskih politikah eden označuje za zmagovalca, drugi pa za premagance. Oboroženi mir ima raznovrstna, a danes še neizvedena določila o vojnih odškodninah, ki naj bi jih plačali premaganci zmagovalcem, tega določila pa ni nikjer, kako naj bi se nadomestila in popravila velikanska moralna škoda vojne za celo Evropo in vse njene države ter narode.

V splošnem je že francoski znameniti pisatelj in oznanjevalec miru Barbusse označil kot največjo nesrečo za človeštvo — silno pozabljenost. Vojne grozote smo izkusili, oteli smo iz njih same ruševine, a vendar takoj lahko pozabljamo na nesrečno prošlost ter se damo nezavedno voditi v nove nevarnosti in še hujše nesreče.

Deseta obletnica vojne je radi te pozabljenosti še posebno žalostna in leto za letom nam nudj iz raznih držav kričeče primere vedno močnejše vojne politike, preganjajo se ljudje, ki so iskreno in odločno za mir, prezirajo se vojni invalidi in vojne sirote, delajo se pa kupčije na račun sovraštva in nove vojne. Pri vsem tem imamo eno tolažbo in nado in ta se naslanja na delovno ljudstvo, na kmete in delavce. Iz delovnega sveta vstaja mogočen pokret za mir in sporazum in iz tega pokreta vstajajo močje, ki na vojne grozote ne bodo nikdar pozabili ter bodo tako tudi na zasluženi vodilni stopnji svojega naroda in svoje države odkritosrčno srbeli za to, da postane mir in sporazum temelj za življenje naroda in države.

Kmetijski stan in draginja.

Že v letih pred vojno so se našli ljudje, kateri so dolžili kmetijski stan, češ, da so kmetovalci krivi velike draginje nele pridelkov, katere potrebuje prebivalstvo za svojo prehrano, temveč draginje sploh. Te obdolžitve so posebno naraščale med svetovno vojno in niso prenehale niti sedaj, nasprotno, čezdalje bolj se zopet pojavljajo. Priznavamo, da občutijo draginjo in trpijo na njej predvsem ubožnejši sloji prebivalstva, posebno delavci in mali obrtniki, a nič manj ne trpijo kmetovalci. Vsled tega je čudno, da se od gotove strani kmetovalcem očita, da so oderuhi in navijalci cen za meso, kruh itd. in se hoče na ta način izbrisati sledove, odkoder draginja pravzaprav izvira. Resnica pa je, da

Pa zakaj mu je nekaj branilo, da ni ubil Kulongo? Trzan je vedel, da bi Kršak ubil črnca. Sabora tudi —

Toda Kršak in Sabora in drugi so bili živali, on pa je bil človek —

Zamišljen v te svoje nove doživljaje je sedel v gostem vejevju in opazoval naselbino.

Na enem mestu je segala vas prav do roba pragozda. Tja je sklenil da pojde, pekoča radovednost ga je gnala, hotel je videti še več o teh bitjih, ki so bila njegovega rodu, videti je hotel, kaj počenjajo, kako živijo, zanimale so ga tudi čudne kočje, v katerih so prebivali.

Previdno je pohitel po drevju. Ni zaupal neznanim bitjem. In tenke, ostre palčice, Kulongove puščice, so mu vzbujale precejšen strah.

Veliko, košato drevo je stalo ob robu džungle in širilo svoje gosto obraščene veje čez vaški plot. Bršljan in divja trta sta se ovijala po vejah.

Za tem neprodinim zastorom je počenil Trzan in se ugloobil v novi čudni svet, ki je ležal pred njim dobi na vaških ulicah.

Otroci so letali okoli in se igrali med kočami. Zenske so phale zrno v kamenitih stopah, druge so gnetle iz moke testo in zunaj na polju so spet druge kopale, plele in zbiralade sadeže. Možje so poleževali v senci dreves in šatorov in tu pa tam ob robu planote so stali v majhnih gručah oboroženi bojevniki, straže, ki bi naj branili naselbino pred nenadnimi napadi.

V nemem zanimanju je gledal Trzan čudeže novega sveta, ki se je danes prvokrat odgrnil njegovim očem.

Predvsem se mu je eno zdelo vredno vse pozornosti.

Nobeden teh ljudi ni bil brez obleke. Vsi so nosili predpasnike, nekateri celo halje. Na zapeljivih in okoli gležnjev so se jim svetili obročki. Tudi črnec, ki ga je

kmetovalci nočejo draginje in bi bili prav hvaležni, če bi bil enkrat konec draginje, hoče pa doseči svojim pridelkom vsaj ceno, katere bi krila stroške produkcije (pridelovanja).

Kdor hoče biti pravičen, mora priznati, da se kmetijstvo v najugodnejšem slučaju obrestuje samo z dvema do tremi odstotki, največkrat pa ne-le, da dela kmet popolnoma zastoj, temveč še mora za vsa svoja celotna dela, ki jih opravlja s celo družino, še doplačati in sicer s tem, da se zadolži na svojem posestvu, posebno, če pridejo uime, kakor suša, toča itd., kakor je bilo v letih 1921 in 1922. Dokaz za to je ogromno zadolževanje kmetijskih posestnikov, katero se začeni lansko leto naravnost strahovito širi v Sloveniji. Kdor ima vpogled in opravke pri kmetijskih in tudi pri mestnih denarnih zavodih, vidi, da kmetovalci ne le dvigajo svoje prihranke, ampak prosijo v vedno večjem številu za nova posojila in to kmetije, kateri so veljali do sedaj za premožne in dobro situirane posestnike. Tudi vpogled na računске zaključke kmetijskih posojilnic nam pokaže resničnost gornjih navedb. So posojilnice, katere so imele do pred par leti le neznatne svote danih posojil, a izkazujejo sedaj zadnje leto naravnost neverjetne zneske.

Kdo je torej kriv draginje? Vsekakor je res, da so se vsopredno z drugimi stvarmi tudi kmetijski pridelki podražili, a nikakor ne v tisti višini, kakor potrebščine, katere mora kmetovalec kupovati, na primer obleka, orodje itd. Gotovo dejstvo pa je, da so se te potrebščine podražile za mnogo odstotkov več, kakor pa kmetijski pridelki. Če bo ta diferenca trajala že dalje, morajo kmetovalci naravnost obubožati. Marsikje že poje boben, a pričakovati je še hujšega. Med tem pa se nekateri krogi vendarle nahajajo v dobrem, da ne rečemo v prav dobrem položaju. Ti krogi draginje ne občutijo, nasprotno, sokrivi so draginje. Kedo so ti krogi?

Predvsem navajamo tukaj bančna podjetja. Ta so v zadnjih letih zaslužila naravnost ogromne milijone, izvzemši par bank, katere so vsled ponesrečene spekulacije zašle v konkurz. Razlika pri obrestni meri in udeležba na kartelirani industriji, omogočila je bankam do velikanskih dobičkov. Banke dajejo namreč za hranilne vloge nizke obresti, zahtevajo nasprotno za posojila naravnost neverjetno visoko obrestovanje. Zaradi tega napravijo velike dobičke, kateri se se z udeležbo pri industrijskih podjetjih znatno zviša. Ta dobiček, katerega imajo banke, pozročil je, da so postali industrijski papirji, kakor tudi papirji (delnice) raznih delniških družb izvrstno spekulacijsko sredstvo. Ni čudno potem, da imetniki teh papirjev gledajo na to, da industrijske proizvode tudi kolikor mogoče podražijo. S tem napravijo največji dobiček, katerega jim plačajo

konzumenti, to so predvsem in v prvi vrsti naš kmet, delavec in mali obrtnik.

Drugi vzrok draginje, kateri se mora omeniti in kateri je pravzaprav najnevarnejši za izkoriščanje revnejših slojev so karteli in družbe, katere se snujejo s pomočjo bank in velekapitala.

Dan za dnem slišimo in čitamo v listih o novonastalih delniških družbah, kartelih, sindikatih ali kakor se že imenujejo. Vseh teh edini in glavni namen je izkoriščanje konzumentov, ker jim je omogočeno, da določajo cene raznim industrijskim proizvodom, kakor tudi sladkorju, petroleju, usnju, železju, strojem, nadalje tudi umetnim gnojilom, katere kmetovalec nujno potrebuje in v sedanjih časih mora imeti, ako hoče doseči pri kmetijstvu lepše uspehe. A ne samo, da določajo cene navedenim predmetom te družbe, temveč tudi od časa do časa skušajo preprečiti uvoz ali izvoz gotovih potrebščin ali vsaj omejiti, da celo iz prometa izključiti, kar se je posebno degajalo med vojno.

Omenili smo nekaj glavnih krivcev draginje. Je še mnogo drugih! Svetovna vojna, brezposelnost pa tudi slaba gospodarska politika sedanje naše vlade. Namesto da bi vlada gledala na omejitev zgoraj navedenih družb in kartelov ali jih vsaj zadostno obdačila, jih le še podpira in pospešuje. Zadrugištvu pa, katero bi že po ustavi morala podpirati in katero bi lahko mnogo pripomoglo k pobujanju draginje, pa dela vsakovrstne ovire in zapreke.

Tudi visoka carina in trošarina na razne konzumne potrebščine, kakor sladkor, kavo, manufakturno itd., dela draginjo. Ni čudno potem, da draginja res obstoji in celo narašča, revno ljudstvo jo občuti, čez njo zabavlja, ne ve pa za prave krivce.

Dolžnost vlade bi bila, da bi čimprej sporazumno z ljudskimi zastopniki izdelala primerne zakone predvsem proti prvonavedenim ljudskim oderuhom in pijavkam. Ako bi storila vlada svojo dolžnost, bo storil svojo dolžnost gotovo tudi kmetijski stan in njihovi zastopniki in tako pripomogel k omejitvi draginje, katere nasprotnik je v prvi vrsti vsak kmetovalec.

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah!
Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

zasledoval, je imel take obročke. Okoli vratu in v ušesih so nosili čudne naveske in nakite.

Trzan se je vse huje čudil. Ljudje torej res nosijo obleko, je zasodil. V tem se ločijo od živali —

Tudi on si jo bo omislil —

Tako se je zagledal v zanimivi prizor, da je šele čez dolgo časa opazil prav pod seboj žensko.

Čepela je pri ognju, kotel je stal ob njem. Gosta, rjava, smolena snov je vrela v kotlu.

Poleg ženske je ležal kup lesenih palčic, ženska je namakala ostre konice palčic v vrelo snov in polagala namočene palčice poleg sebe na kup vej, kjer so se sušile.

Trzan je mahoma uganil, kaj ženska počenja.

Našel je skrivnost smrtonosnih strelčevih puščic! Videl je, s koliko previdnostjo je ženska opravljala svoj posel, kako je pazila, da ne bi prišla v dotiko z nevarno snovjo. In če ji je kanila le kapljica na prste, koj si jih je umila v vodi in si odrgnila kožo z listjem.

Trzan ni vedel, kaj je strup, pa njegov bistri, vse opazujoči razum mu je povedal, da kuha žena tisto, kar je povzročalo naglo smrt črnčevih žrtev.

Kako si je želel še več takih smrtonosnih treščic!

Če bi ženska le za trenutek zapustila svoj lonec, koj bi se spustil na tla, si jih nabral in skočil v drevo še preden bi ga opazila.

Se je premišljeval, kako bi obrnil njeno pozornost drugam, ko se oglasi na drugem koncu vasi divji krik in vik.

Pogledal je skozi veje.

Gruča črncev je stala pod drevsom, kjer je pustil ležati Kulongo. Kričali so, dvigali ščite proti vasi in mahali s sulicami.

V hipu je bilo vse po koncu.

Moški, ki so lenarili po senci, so planili na noge, drugi so prihiteli iz koč, starci, žene otroci, vse je letalo in dirjalo proti razburjeni gruči bojevnikov, tudi ženska pod Trzanovim drevsom je zapustila ogenj in lonec in puščice ter hitela za njimi. V par trenutkih je bila vas prazna in zapuščena.

Trzan je koj uganil, da so našli črnca, ki ga je ujel v zanko in hotel ubiti. Ali je še živ ali mrtev, tega ni vedel. Tudi ni imel časa, da bi se za to zanimal. Važneje je bilo zanj, da ni bilo nikogar več blizu in da si je mogel nabrati puščic, kolikor jih je želel.

Lahno in gibčno je stopil na tla. Nepremično je poslušal in opazoval okolico.

Nikogar ni bilo videti ne slišati.

Tedaj se mu je zbudila čudna želja.

Kaj če bi nekoliko pogledal po kočah —? Tamle je ena stala, komaj par korakov oddaljena od plota.

Previdno se je bližal.

Pred vhodom je obstal in napeto poslušal. Nič se ni genilo, vstopil je.

Orožje je viselo po stenah, dolge sulice, čudno oblikovani noži, ozki ščiti. Sredi kočje je stal kotel in ob steni je bil nasut kup listja in trave, pokrit s kožami.

Trzan je radovedno otipal vsako reč, vzel v roke sulice jih povohal — njegov voh je bil izredno oster in šolan, kakor pri vseh bitjih, ki žive v naravi — in koj sklenil, da si jih vzame nekaj seboj. Pa po kratkem premisleku je sklenil, da bo za topot namero opustil. Dolge palice bi ga na potu po džunglinem vejevju ovirale. Dobi jih ob ugodnejši priliki.

Pa nekaj druga je storil. Hudomušnež je bil.

(Dalje prihodnjie).